

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare ändras så att det gällande programmet för avträdelsestöd vid behov kan fullföljas helt och hållet med nationella medel då beslutet fattas först år 2000. Med detsamma skulle ansökningstiden stadgas att sluta den 15 januari

2000.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Separata bestämmelser om ikraftträdelsetidpunkten utfärdas genom förordning efter det att Europeiska gemenskapernas kommissionen har godkänt ändringarna.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1 Lagstiftning

I rådets förordning (EEG) nr 2079/92 om införande av en stödordning i gemenskapen för förtidspensionering från jordbruk ingår bestämmelser om ett system med förtidspension för lantbruksföretagare. Europeiska gemenskapen deltar i kostnaderna för denna stödordning med medel från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ). I förordningen bestäms om de minimivillkor som gäller för den som ansöker om pension, förutsättningarna för avstående från jordbruk samt om maximibeloppet av den pension som gemenskapen delfinansierar. Förordningen har år 1999 upphävts genom rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar. Den nya förordningen tillämpas på stöd till förtidspensionering från jordbruket vilka beviljas från den 1 januari 2000. De förordningar som upphävs enligt artikel 55.2 i förordningen tillämpas dock fortfarande på åtgärder som kommissionen har godkänt i enlighet med de berörda förordningarna före den

1 januari 2000.

Förordningen från år 1992 har verkställts genom lagen (1293/1994) och förordningen (1583/1994) om avträdelsestöd för lantbruksföretagare. I lagens 1 § 2 mom. sägs att för att förbättra jordbrukets struktur beviljas avträdelsestöd med stöd av denna lag lantbruksföretagare som efter lagens ikraftträdande men före år 2000 varaktigt upphör med att bedriva jordbruk så som anges i denna lag. Avträdelsetsätten är överlåtelse av gårdsbruksenhet till en förvärvare som fortsätter med gårdsbruket, överlåtelse av åker som tillskottsmark till en annan odlare, förbindelse att inte använda åkermark för jordbruksproduktion och överlåtelse för annat ändamål än jordbruk.

Enligt lagens 15 § anses avträdelsetillstånden ha skett antingen när överlåtelsehandlingen eller arrendekontraktet har undertecknats eller, om avträdelsetillstånden baserar sig på en förbindelse om nedläggning av jordbruksproduktion och överlåtelsebegränsning för åker, när förbindelserna har tillställts kommunens landsbygdsnäringsmyndighet eller pensionsanstalten. I lagens 20 § stadgas om till avträdelsetillstånden hänförande dokument som vid ansökandet av stödet skall bifodras till pensionsanstalten. Noggrannare stadgas om ansökningen i förordningen.

1.2 Praxis

Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt programmet gällande införande av en stödordning för förtidspensionering den 16 juni 1995. Programmet gäller till utgången av 1999. Delfinansieringen från EUGFJ gäller endast sådana avträdelser som uppfyller villkoren i förordning från år 1992. Programmet omfattar vissa situationer där avträdelsestödet betalas helt och hållet av nationella medel. En sådan är när den som fortsätter med jordbruket på en redan livsduglig gård inte kan utvidga den överlätna gårdsbruksenheten inom utsatt tid eftersom tillskottsmark inte står att få. Å andra sidan var utgångspunkten när kommissionen godkände hela systemet att det skulle vara delfinansierat av EU och inte finansieras med statsstöd.

Kommissionen bereder som bäst övergångsbestämmelser som baserar sig på artikel 53 i förordning från år 1999. Tills vidare är det oklart huruvida det år 2000 kan beviljas stöd enligt den upphävda lagstiftningen även om avträdelsen skulle ha skett före den 1 januari 1999.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Propositionens mål är att genom att stadga om finansieringen trygga ställningen för de avträdare som har upphört med att bedriva jordbruk i enlighet med den gällande lagstiftningen men vilkas ansökningar inte hinner behandlas så att beslut kan ges före utgången av 1999 eller som inte hinner ansöka om stöd därför att avträdelsen sker först de sista dagarna under 1999.

I propositionen föreslås att avträdelsestödet ansökningstid på grund av avträdelser som skett senast år 1999 skulle begränsas att sluta den 15 januari 2000. Avträdelsestöd kunde beviljas även år 2000 på samma villkor som enligt den gällande lag men helt och hållet av nationella medel. Dessutom skall avträdelsestöd kunna beviljas efter år 1999, om beviljandet av stöd baserar sig på ett avgörande som träffats med anledning av besvär som anförts över pensionsanstaltens beslut. Då kan stöd beviljas så att det delfinansieras av gemenskapen om villkoren för gemenskapsfinansiering uppfylls.

3. Propositionens verkningar

Under 1999 beräknas ungefär 2000 avträdelser genomföras, som medför ungefär 2000 ansökningar om avträdelsestöd. Det beräknas att ungefär 1950 av dessa ansökningar anhängiggörs under 1999. Avsikten är att största delen av ansökningarna skall avgöras före utgången av 1999. Det antas att ungefär 50 av ansökningar inte kommer att kunna behandlas under 1999 antingen på grund av att utredningarna är bristfälliga eller därför att de anhängiggörs så sent. Därtill år 2000 fram till den 15 januari beräknas ungefär 50 ansökningar anhängiggöras. På grundval av de ansökningar som överförs från år 1999 och de ansökningar som anhängiggörs år 2000 beräknas ungefär 6 milj. mk beviljas i avträdelsestöd år 2000. Eftersom stödet beviljas helt och hållet av nationella medel beräknas den uteblivna EU-delfinansieringen årligen uppgå till ungefär 2 milj. mk. De stöd som beviljas på grundval av besvär beräknas inte bli obetydliga.

4. Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtande om propositionen har begärts av finansministeriet och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Kommissionen utarbetar som bäst nya riktlinjer för statsstöd till jordbruket. Avsikten är att de nya riktlinjerna skall tillämpas från ingången av år 2000. På statsstöd tillämpas då i huvudsak villkoren för stöd enligt förordning från år 1999. År 1999 behandlar kommissionen fortfarande systemen med statsstöd för förtidspensionering på tidigare grunder.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägg Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 20 § 2 mom. i lagen den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) och
fogas till 1 § ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

På grundval av en avträdelse som skett senast under år 1999 kan vid behov år 2000 beviljas avträdelsestöd uteslutande av nationella medel.

20 §

Om avträdelse har skett senast år 1999 skall avträdelsestöd ansökas senast 15 januari 2000. Om sökande av avträdelsestöd stadgas i övrigt närmare genom förordning.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms närmare genom förordning.

Denna lag tillämpas på ansökningar som är anhängiga när lagen träder i kraft samt på ansökningar som har anhängiggjorts därefter.

Utän hinder av 1 § 3 mom. i denna lag kan avträdelsestöd efter år 1999 beviljas i enlighet med 1 § 1 mom. lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare på grundval av gemenskapens stödordning för förtidspensionering, om beviljandet av stöd baserar sig på beslut med anledning av besvär som anförts över beslut som en pensionsanstalt meddelat före 2000.

Helsingfors den 22 oktober 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

Lag

om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 20 § 2 mom. i lagen den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) och
fogas till 1 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

(fogas)

På grundval av avträdelse som genomförts senast under år 1999 kan vid behov år 2000 beviljas avträdelsestöd utslutande av nationella medel.

20 §

Om sökande av avträdelsestöd stadgas i övrigt närmare genom förordning.

Om avträdelse har skett senast år 1999 skall avträdelsestöd ansökas senast 15 januari 2000. Om sökande av avträdelsestöd stadgas i övrigt närmare genom förordning.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms närmare genom förordning.

Denna lag tillämpas på ansökningar som är anhängiga när lagen träder i kraft samt på ansökningar som har anhängiggjorts därefter..

Utan hinder av 1 § 3 mom. i denna lag kan avträdelsestöd efter år 1999 beviljas i enlighet med 1 § 1 mom. i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare på grundval av gemenskapens stödordning för förtidspensionering, om beviljandet av stöd baserar sig på beslut med anledning av besvär som anförts över beslut som en pensionsanstalt meddelat före 2000.